

Catharina Ziekenhuis doet mee aan onderzoek naar minder onnodige prostaatbiopsen

28.8.2026 - | Catharina Ziekenhuis

Het Catharina Ziekenhuis doet mee aan een nieuw onderzoek naar het gebruik van kunstmatige intelligentie bij het opsporen van prostaatkanker. De onderzoekers willen beter kunnen bepalen bij welke mannen een biopsie echt nodig is. Radioloog Joost Nederend en uroloog Robert Hoekstra zijn namens het Catharina Ziekenhuis betrokken bij het onderzoek.

Het onderzoeksconsortium staat onder leiding van Maastricht instituut voor radiotherapie en oncologisch onderzoek en ontvangt financiering van KWF Kankerbestrijding. De onderzoekers testen een AI-tool die MRI-beelden van de prostaat analyseert en helpt inschatten hoe groot de kans is dat er sprake is van prostaatkanker waarvoor behandeling of extra controle nodig is.

Jaarlijks krijgen ongeveer 13.000 mannen in Nederland een MRI-scan omdat er een vermoeden is van prostaatkanker. Bij een kwart tot een derde van hen geeft die scan geen duidelijk antwoord. In die gevallen volgt nu vaak een biopsie. Daarbij worden met een naald stukjes weefsel uit de prostaat gehaald en verder onderzocht. Bij veel van deze mannen blijkt achteraf dat zo'n biopsie niet nodig was.

Als we beter kunnen voorspellen bij welke patiënt een biopsie echt nodig is, kunnen we mogelijk veel mannen dit belastend onderzoek besparen

Samen beter afwegen

De onderzoekers willen bekijken of kunstmatige intelligentie kan helpen om dat beter vooraf te voorspellen. De AI-tool geeft een inschatting van het risico en laat ook zien welke kenmerken op de MRI bij die beoordeling een rol spelen. Daarnaast wordt een digitale keuzehulp ontwikkeld. Daarmee kunnen arts en patiënt samen beter afwegen of een biopsie nodig is.

Uroloog Robert Hoekstra ziet daarin vooral mogelijke winst voor patiënten. "Als we beter kunnen voorspellen bij welke patiënt een biopsie echt nodig is, kunnen we mogelijk veel mannen dit belastend onderzoek besparen. Tegelijkertijd willen we natuurlijk geen prostaatkanker missen die behandeling of extra controle nodig heeft. Als kunstmatige intelligentie ons daarbij kan helpen, kan dat voor patiënten heel waardevol zijn."

De technologie wordt de komende jaren getest in de dagelijkse praktijk van drie ziekenhuizen: Maastricht UMC+, Zuyderland Medisch Centrum en het Catharina Ziekenhuis. Daarmee moet duidelijk worden hoe goed de AI-tool werkt in de Nederlandse zorg en of deze artsen en patiënten daadwerkelijk helpt om betere keuzes te maken.

Minimaal 20 procent minder

De onderzoekers verwachten dat de combinatie van de AI-tool en de digitale keuzehulp kan leiden tot minimaal 20 procent minder biopsieën die achteraf niet nodig blijken te zijn. Tegelijkertijd is het belangrijk dat prostaatkanker die behandeling of verdere controle nodig heeft, niet wordt gemist. Of dat in de praktijk inderdaad lukt, moet het onderzoek uitwijzen. Door de methode in verschillende ziekenhuizen te testen, willen de onderzoekers uiteindelijk bepalen of deze breder kan worden ingezet in de Nederlandse prostaatkankerzorg.

<https://www.catharinaziekenhuis.nl/catharina-ziekenhuis-doet-mee-aan-onderzoek-naar-minder-onnodige-prostaatbiopsies>